

Samenwerkingsverband

Stromenland

Passend
Onderwijs

Mini-conferentie

Stromenland

Naar inclusiever onderwijs

Terugblik

Op 28 november 2023 hebben wij als samenwerkingsverband een mini conferentie georganiseerd over 'de weg naar inclusief onderwijs'. Hierbij waren al onze medewerkers aanwezig, collega's van onze scholen en de schoolbestuurders. Maar ook onze belangrijkste stakeholders vanuit gemeenten, zorg, kinderopvang en collega samenwerkingsverbanden.

Het was een zeer inspiratieve dag waarbij mensen konden aansluiten bij verschillende workshops over inclusief onderwijs. Ook was er ruimte om te netwerken.

[Home - SWV Stromenland](#)

Door Mahat Arab, van organisatie 'spoken words', werd een pakkende introductietekst gepresenteerd.

Hij maakte iedereen erop attent dat als diversiteit een thuis is, dat inclusie dan de warmte is. Dat als diversiteit een slot is, dat inclusie dan de sleutel is. Inclusie is gezien en gehoord worden, niet te meten in cijfers of te erkennen in oorkondes, het is een toekomst voor zowel de schat als de lastpak van de klas, het is iets om te koesteren, dus hou dat vast. Het is aan ons om te verbinden en te verzachten, om te versterken en te ontlasten. Het is aan ons!

Dolf van Veen ging vervolgens met een aantal schoolbestuurders in gesprek over de wijze waarop zij inclusie vorm (willen gaan) geven binnen hun scholen.

Mooi om te horen hoe de schoolbesturen er, ieder op hun eigen manier, mee aan de slag zijn gegaan. Welke stappen ze al hebben gezet en wat hun ambities richting toekomst zijn.

Na de centrale opening waren er meerdere workshops waar men bij kon aansluiten.

Inclusie is recht op thuisnabij onderwijs

Berdi de Jonge, directeur van basisschool de Korenaar in Eindhoven.

Alle kinderen in de wijk gaan samen naar school. Alle culturen, alle sociaal maatschappelijke achtergronden, alle verschillende cognitieniveaus, alle fysieke gesteldheden. Ze praten op de Korenaar daarom liever over 'inclusie' in plaats van 'passend'. Er is voor hen een duidelijke link te zien met kansenongelijkheid.

Inclusie vraagt om bewustwording van onze manier van kijken, denken en doen

Astrid Ottenheim, oud bestuurder SWV passend primair onderwijs Nood-Kennemerland en onderzoeker

Tijdens de bijeenkomst kreeg men een inkijkje in de mechanismen die vaak onbedoeld en goedbedoeld bijdragen aan exclusie in plaats van inclusie. Inclusie en gelijke kansen vraagt om bewustwording van de eigen manier van kijken, denken en doen. Velen vinden inclusie maar een naïef geloof. Een mooi ideaal, maar onhaalbaar. Vooral 'de gelabelde ander', denk maar aan mensen met een beperking of in armoede, blijft voorwerp van uitsluiting en segregatie. Het pad naar een inclusieve samenleving lijkt bezaaid te zijn met obstakels. Veel van deze obstakels hebben we echter zelf in het leven geroepen of houden we om onduidelijke redenen zelf in stand. Hoog tijd om deze uitsluitingsmechanismen te ontmaskeren als wat ze zijn: 'excludes' oftewel excuses om iemand uit te sluiten. Men heeft kennis gemaakt met veel gebruikte excludes en ontdekt hoe we ze kunnen weerleggen.

Geen kind het dorp uit!

Ilse van 't Ende (waarnemend directeur) en Connie Baan van CBS de Grondtoon uit Spakenburg

In Bunschoten-Spakenburg leggen de basisscholen de lat hoog. Aanvankelijk zou een SBO-dependance (uit Amersfoort) deel uitmaken van de nieuwbouw (oktober 2021). We hoorden tijdens deze sessie een puur verhaal van CBS De Grondtoon met mooie successen en de rauwe werkelijkheid.

[CBS De Grondtoon - Home](#)

Verschil gewoon maken, gewoon verschil maken, gewoon doen

Wil van de Zanden, directeur het Gele Park uit Lichtenvoorde

Bij Het Gele Park in Lichtenvoorde hebben ze zorg, kinderopvang, basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs cluster III en IV onder één dak samengebracht. Hier zijn alle groepen door elkaar heen in het gebouw en zijn er geen afdelingen.

Als partner werken ze met kinderopvang, onderwijs en jeugdhulp binnen IKC Het Gele Park samen aan de visie: "Samen waar het kan, apart waar het nodig is." In Het Gele Park worden kinderopvang, onderwijs en jeugdhulp voor kinderen van 0 tot 13 jaar gecombineerd en aangeboden op één locatie.

Ze zijn volop in ontwikkeling om naar maatwerk-onderwijs voor ieder kind toe te groeien: Ze proberen door de hokjes van scholen en leerjaren heen te denken, door intensiever met de partners samen te werken en de leerlingen vanuit mogelijkheden en niet vanuit belemmeringen te benaderen.

Op deze manier geven ze vorm aan inclusiever onderwijs, omdat ze erin geloven dat er voor iedere leerling een passende plek in de samenleving bestaat en het onze verantwoordelijkheid is om daaraan bij te dragen.

[Het Gele Park - Het Gele Park](#)

Aansluiting onderwijs-jeugdhulp

Prof. Drs. Dolf van Veen, orthopedagoog, hoofd Nederlands Centrum

Naast dat hij het panelgesprek leidde heeft Dolf van Veen tijdens de inspiratie sessie uitleg gegeven over wat werkt bij de aansluiting onderwijs – jeugdhulp.

De invloed van diagnostisering en labeling

Hans van Geenhuizen, directeur Karakter

Variatie is de norm; veerkrachtige jeugd in een inclusieve maatschappij. Men kreeg een blik vanuit de kinder & jeugdpsychiatrie op een maatschappelijk sociaal cultureel vraagstuk.

Hoe kan het dat er zoveel en in toenemende mate kinderen en jongeren een jeugdhulpvraag en diagnose hebben, terwijl Nederland tot de gelukkigste landen ter wereld behoort? Wat is het effect van onze maatschappij, ons denken, onze cultuur, ons onderwijs en op de gezondheidsbeleving van onze jeugd?

Deze lezing pleitte voor een paradigmashift; van redden naar voorkomen, van een individu gerichte insteek naar context en populatie-aanpak. Waar liggen de aangrijpingspunten; in gemeenten, in het onderwijs, in de zorg? De directeur van Karakter nam ons mee in een bijzonder inspirerend en ook persoonlijk verhaal.

[Hans van Geenhuizen - Karakter](#)

Als kinderen met en zonder handicap samen naar school gaan, is het later ook vanzelfsprekend om samen te leven

Esther de Bruin en Karin Kavelaars, Stichting Liz

In Nederland is het onderwijs voor kinderen met en zonder handicap gescheiden. Terwijl andere kinderen elkaar ontmoeten op school en in de buurt, volgen kinderen met een handicap onderwijs samen met andere kinderen met een handicap. Hierdoor komen kinderen met en zonder handicap elkaar niet tegen en leren ze niet hoe leuk het kan zijn om met elkaar samen te leven. Stichting Liz brengt hier verandering in! Hoe doen zij dat en is deze vorm waarbij kinderen met en zonder handicap samen naar school gaan de toekomst? Esther de Bruin nam ons mee in de visie dat ieder kind ongeacht zijn of haar handicap, zich optimaal moet kunnen ontwikkelen.

Integratie SBO en regulier onderwijs in Groesbeek

Esmee van Afferen en Iris Verweij, Adelbrecht Windekind & SBO Carolus

Inclusief onderwijs bestaat al binnen Stromenland! De afgelopen jaren zijn SBO Carolus en de reguliere basisschool Adelbrecht Windekind geïntegreerd. Kinderen met en zonder ondersteuningsbehoeften zitten door elkaar en krijgen samen onderwijs in één omgeving! Welke stappen hebben beide scholen gezet, hoe ziet het onderwijs eruit, wat gaat er goed en waar lopen ze tegen aan. Esmee en Iris namen ons mee in de reis van de afgelopen vier jaar waarbij ze hard op weg zijn om landelijk één van de meest vooruitstrevende voorzieningen te worden als het gaat om inclusief onderwijs.

[Welkom - Basisschool Carolus \(sbocarolus.nl\)](https://sbocarolus.nl)

Afsluiting van de dag

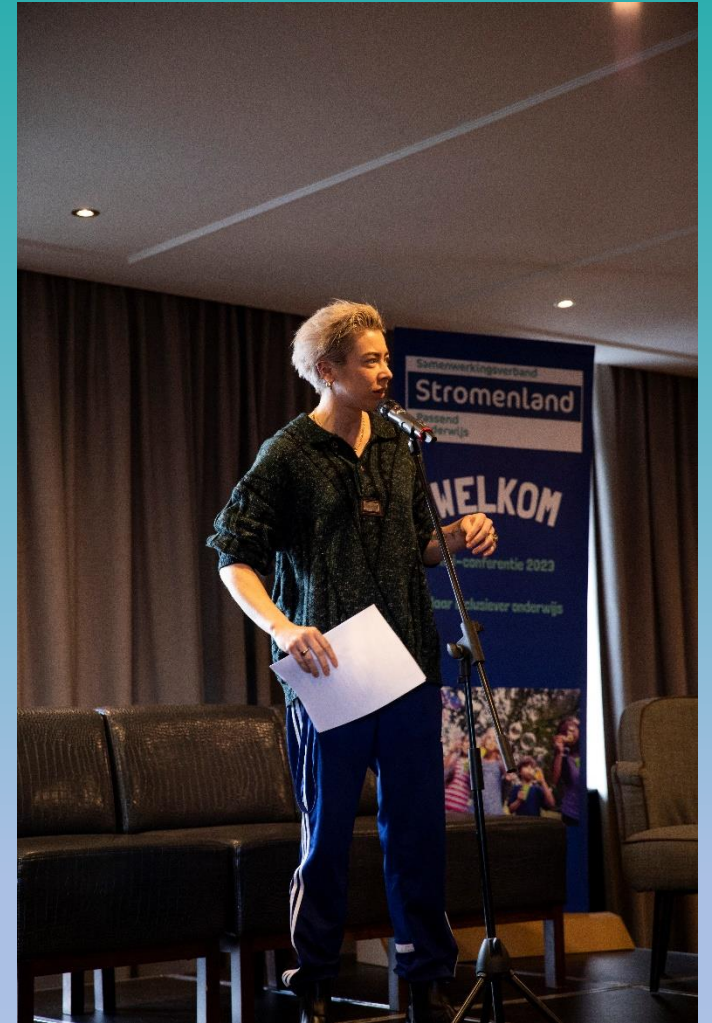
Net zoals bij de opening heeft 'spoken word' de dag op passende wijze afgesloten, ditmaal door **Teddy Tops**.

We moeten ruimte bieden aan de verschillen tussen kinderen maar hoe doen we dat? Wat zegt de statistiek ons hierover? Zijn afkomst en niveau belangrijk? Kun je aan de hand van diagnoses bepalen waar een kind terecht komt? Hoe sterk moet je zijn om al je talent uit jezelf te halen?

Ga vooral luisteren!

Niet naar een handicap, maar naar een diagnose, naar de toekomst. Naar de mensen die niet de gebaande paden kiezen, die je geduld zullen testen, die zullen schoppen en je vragen waarom. Die het toch anders willen doen. De kinderen die niet luisteren, niet stil zitten. Die op hun stoel wippen of een stripboek tekenen tijdens de rekenles.

Omdat deze kinderen uiteindelijk onze kunstenaars, journalisten, wetenschappers, wereld-mooimakers, talkshow presentatoren en onze 'spoken-word' artiesten worden.

Afsluitende borrel

Samenwerkingsverband

Stromenland

Passend
Onderwijs

Namens Bas Wesseldijk willen we jullie hartelijk danken voor de bijdrage en aanwezigheid van deze succesvolle mini-conferentie.

Graag tot een volgende keer!

[Home - SWV Stromenland](#)